

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

P. T. abonați cari sunt în restanță cu plata abonamentului sunt din nou cu toată insistența rugați să-și achite restanțele.
Administrația.

Marea industrie ungară.

Sub domnia marilor regi naționali în evul mediu și până în secolul al XV-a, Ungaria avea o industrie națională, dezvoltată după felul aceleia din țările occidentale, și îndeplinea în Orient misiunea comercială ce i-o indica situația sa geografică.

Această industrie a perit în războaiele fără sfârșit din secolul XVI, XVII și XVIII-a.

Ungaria intră în nouă eră inaugurată prin compromisul din 1867, cu reputația unei țări curat agricole.

Tributară streinătății pentru produsele manufacturate, Ungaria să preocupe mereu să se emancipeze, să opereze ea însăși punerea în valoare a materiilor sale prime pe cari străinătatea i-le retrimetea majorate cu prețurile de fabricațiune și cu diferite alte cheltuieli false.

Expoziția națională din 1885 relevă primele rezultate vădite ale acestei industrializări. Publicul a avut impresia că industria ungară a ajuns ea însăși a face fața multor trebuințe, că era în stare a furniza un mare număr de articole dintre acelea ce să credea că trebuiesc aduse din străinătate.

Trebuia să se fixeze această impresie: trebuia ca ea să fie făcută generală și durabilă. Să concepu atunci idea ca să se păstreze într'o formă concisă și permanentă, tabloul efemer pe care Expoziția din 1885 îl oferise ochilor națiunii. Și hotărîrea fu luată ca să se conserve în palatul industriei din 1885 o colecțiune completă de mostre de produse manufacturate în țară.

Instituțiunea ast-fel creată fu botezată Muzeul comercial. Un comitet format din reprezentanții ministerului și corporațiunile interesante, să constituî la 18 Aprilie 1886 și organiză o expoziție permanentă de produse indigene, care și fu inaugurată în primăvara anului 1887, cu 671 expozanți.

O îndoită misiune fu dată acestei instituțiuni:

1. Cucerirea petei interne în favoarea industriei indigene, cucerire ce să căută a să face punând sub ochii publicului ungar varietatea și perfecțiunea ce s'a atins în producția manufacturieră națională.

2. Propaganda pe piețele Orientului.

Pentru a face să se cunoască și mai bine gradul de dezvoltare al industriilor noastre și lipsurile ce mai trebuiau împlinite, Muzeul a organizat expoziții speciale, mai ales pentru utilagiul căilor ferate (1887), pentru industria pielăriei (1890), pentru industria olăriei, sticlei, pietrei și cimentului (1891) și mai multe expozițiuni pomologice și de apicultură.

Tendința de a provoca introducerea de noi industrii a predominat mai ales în expoziția de mașini-unelte mișcate prin electricitate (1894) care a atras în șasă săptămâni 182.743 vizitatori.

Dar' pe deasupra tuturor Expoziția milenară a pus în mod strălucit în evidență puterea industriei ungare.

Guvernul a cheltuit peste 11 milioane coroane pentru această expoziție (peste 4 milioane pentru clădiri, fără a socoti acele ale expozanților), care a avut 5,736.157 vizitatori.

Succesul moral a fost dintre cele mai complete căci această expoziție, a rivalizat cu multe expoziții internaționale, prin dimensiunile și splendoarea ei.

Succesul Ungariei a fost definitiv consacrat la Expoziția Universală din Paris 1900, la care a participat cu 3278 expozanți (ocupând în ce privește numărul expozanților al treilea loc între toate țările streine) și a ocupat în 22 secțiuni 10.370 metri pătrați (Austria ocupa 10.898.10 m. p.)

Le bine să constatăm că expoziții unguri au primit la Expoziția Universală din Paris:

in anul	
1867	1900
12	161 mari premii
5	264 medalii de aur
99	390 medalii de argint
141	366 medalii de bronz
208	250 mențiuni onorabile.

Expoziția *industriei textile* pe care Muzeul a organizat-o în 1901 și aceia a *industriei ferului și metalelor* pe care Uniunea comerțului a aranjat-o în Mai-Iunie 1906 în palatul industriei au fost de asemenea remarcabile ca expozițiuni speciale.

Utilizarea brațelor populațiunii rurale care iarna este fără de lucru, având o înșămătate pentru țară, Muzeul și-a dat osteneală să desvolte industria zisă domestică.

(Va urma).

Școala economică de repetiție.

(Urmare din Nr. 37—38)

§. 46.

Invățătorul specialist al școalei economice de repetițiune pe baza cualificațiunii sale deosebite primește pentru serviciile sale onorar deosebit.

Invățătorii necualificați pentru propunerea obiectelor economice sunt obligați a provedea instrucțiunea obiectelor generale pe rând an de an, fără remunerațiune deosebită. Dacă numărul elevilor din școala de repetiție e mare toți

învățătorii sunt eventual obligați în sensul §-ului 38 a prevedea instrucțiunea obiectelor generale în cadrele numărului de ore săptămânale.

La instrucțiunea obiectelor generale, încât n'ar fi însărcinat însuși cu instrucțiunea de specialitate, este obligat a participa și directorul respectivei școli elementare comunale sau de stat.

Unde la școala economică de repetiție sunt instituiți doi sau mai mulți învățători pentru instrucțiunea obiectelor de specialitate ale școlii economice de repetiție, aceștia amândoi sunt obligați a participa în proporția orelor săptămânale la propunerea obiectelor generale încât aceasta o face necesar numărul învățătorilor aplicați la școală și numărul elevilor.

Dacă la școală sunt mai mult de două posturi de învățători și numai unul este însărcinat cu instrucțiunea economică, învățătorul de economie nu este obligat să propună obiectele generale.

În comuna în care pe lângă școala economică de repetiție cu învățător de specialitate este numai școală elementară confesională: acolo învățătorii acestei școli sunt de a să institui pentru propunerea obiectelor generale pe lângă onorar corespunzător.

§. 47.

Învățătorul încredințat cu predarea obiectelor economice, fie el provizor sau definitiv, nu poate fi lipsit de această încredințare.

Acest învățător cu privire la întreaga lui activitate cade sub dispoziția §-ul 7 al art. de lege XXVIII din anul 1876, în privința disciplinară deci activitatea din școala economică de repetiție nu poate fi separată de activitatea învățătoarească din școala de toate zilele, așa dar' dacă ori în activitatea învățătoarească din școala de toate zilele ori în calitate de învățător al școlii economice de repetiție obține un astfel de delict disciplinar, pentru care este de a să dicta pedeapsa conform punctului 4 litera d), — respectivul își pierde postul de învățător.

Învățătorul de specialitate al școlii economice de repetiție cu învățător specialist independent, respective învățătoarea de specialitate deasemenea cade subdispoziția capitolului de lege amintit.

§. 48.

Datorințele învățătorului de specialitate respective ale învățătoarei dela ori-care școală economică de repetiție

sunt: în general referitor la școala economică de repetiție ce stă sub conducerea lui tocmai acelea, cari conform §§-ilor 104 și 105 ai îndrumării pentru curatorate, — respective ai §§-ilor 133 și 134 din Îndrumarea pentru școlile școlare comunale s'au stabilit cu privire la învățătorul de clasă al școlii de stat, respective al școlii comunale, cu aceea modificare, că în locul învățătorului de clasă din capitolul citat este a să înțelege învățătorului specialist de economie respective învățătoarea, — în locul planului de învățământ și al ordinațiunilor pentru școala populară sunt a să înțelege planul de învățământ și ordinațiunile pentru școala economică de repetiție.

(Va urma).

ADMINISTRAȚIA DOMENIULUI COROANEI

LA EXPOZIȚIA GENERALĂ
ROMÂNĂ DIN BUCUREȘTI

(Urmare.)

36) Asemenea pentru monumentul poetului V. Alexandri.

37) Despre asocierea locuitorilor pentru a cumpăra garnituri de treer, mori, batoze de porumb, etc.

38) Vânzarea în comun a produselor recoltate de locuitori.

39) Introducerea culturii castanului alimentar.

40) Cultura viei.

41) Asigurarea vitelor sătenilor.

42) Instrucțiuni privitoare la societățile culturale-economice.

43) Asigurarea lucrătorilor contra accidentelor dela treer, mori, ateliere, pluguri cu aburi etc.

44) Supravegherea sănătății locuitorilor și vitelor și combaterea epidemiilor, endemiilor și epizootiilor.

45) Hrana țăranilor și introducerea cuptoarelor de pâine comune.

46) Instrucții și statute pentru a pune societățile economice de acord cu Legenda Băncilor Populare.

47) Introducerea plantei Soya-hispidă în cultura și hrana locuitorilor.

48) Cultura hameiului.

49) Introducerea ortografiei Academiei Române în corespondență și acte.

50) Incetarea asigurării construcțiilor și culturilor și crearea unui fond special pentru acoperirea pagubelor eventuale.

51) Inzestrarea tuturor domeniilor cu pompe și unelte contra incendiului

și instruirea personalului, care va da ajutor și locuitorilor.

52) Combaterea »pebrinei«, care bântue viermii de mătase.

53) Instrucțiuni pentru întocmirea monografiilor domeniilor, școlilor și bisericilor.

54) Măsuri pentru ajutarea sătenilor lipsiți din cauza secetei.

55) Cultura plantei furagere »Consuda«, a napilor porcești și a sorgului, care rezistă mai bine secetei.

56) Noi instrucțiuni pentru creșterea gândacilor de mătase și pentru plantarea duzilor.

57) Ingrijirea și vânzarea fructelor, fragilor, căpșunilor, vânatului, etc.

58) Executarea diferitelor construcții în regie după planuri făcute de agenții înșiși.

59) Teatrele de adulți.

60) Instrucțiuni despre ținerea conferințelor și șezătorilor.

61) Pepiniere de pomi roditori.

62) Protecțiunea păsărilor folositoare și introducerea cuiburilor artificiale în grădini, etc.

63) Marcarea vitelor.

64) Înființarea unui fond sanitar pentru muncitorii Domeniului.

Să încuragează de asemenea agenții, cari publică articole în reviste și în ziare speciale, și li-se imprimă pe socoteala Domeniului Coroanei chiar lucrări mai mari.

Tot pentru instruire, agenții să întrunesc odată pe an pe unul din domenii, și, cu această ocaziune, schimbă idei și studiază culturi, experiențe și diferite cestiuni agricole, silvice, sau de interes obștesc.

Aceste întruniri, al căror program de lucru să stabilește mai înainte de Administrator, după ce ia cunoștință de propunerile agenților, constituiesc un adevărat consiliu de perfecționare pentru tot ce privește agricultura, silvicultura și cestiunile tehnice.

În total, personalul numără 934 de inși, afară de ziuși și de muncitorii tocmiți pe stagiune sau cu bucata. Pentru personalul salariat cu mai mult de 60 de lei lunar și pentru pădurari, Administrația Domeniului Coroanei a înființat, la 1 Aprilie 1900, o Casă de penziuni și ajutoare, alimentată din dobânda capitalului ei din subvenția Administrațiunii și din rețineri din lefurile impiegaților. Această Casă dispune azi de un fond de 450.000 lei.

Ceilalți muncitori sunt asigurați de Administrație contra accidentelor la treerat, în mori, la plugul cu aburi etc. Afară de aceea, fiecare Domeniu e înzestrat cu mică farmacie, din care să dau ajutoare urgente în caz de accidente, și medicamente gratuite în caz de boală. Pe domeniile, pe care industria e mai dezvoltată, Domeniul Coroanei ține chiar un medic, însărcinat cu căutarea lucrătorilor. A înființat totdeodată un fond sanitar, și a luat o dispozițiune, după care muncitorii sunt ținuți a depune o parte anumită din câștigul lor la economie, în deosebi la Banca populară din localitate.

Unele circumscripțiuni sunt împărțite pentru mai bună exploatare, ca și pentru înleznierea controlului, în mai multe secțiuni sau ferme, legate prin linii telefonice. Fiecare secțiune e împărțită în tarlate, deosebite prin linii și drumuri, pe cari s'au plantat diferiți arbori pe unul sau două rânduri. Afară de acestea s'au șanțuit hotarele și s'au plantat cu arbori, cum s'a făcut și la ferme și casele administrative, în jurul cărora s'au pus perdele de protecțiune. Intinderea acestor plantațiuni pe toate domeniile e azi de 2150 kilometri. Toți arborii s'au luat din pepinierele proprii ale Administrațiunii, din care să dau gratuit și locuitorilor mii de pomi roditori, pentru înfrumusețarea și asanarea satelor și a gospodăriilor lor.

(Va urma.)

Expoziția de copii din Apoldul-românesc.

Ziua de 14 Octombrie st. n. c. să numără între zilele memorabile ale „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”. Mulțumită zelului comitetului arangiator local în frunte cu bravul corp învățătoresc, poporațiunea din Apoldul-român, pătrunsă de importanța ce i-s'a dat prin faptul aranjării primei expoziții române de copii acolo, în ziua amintită s'a aflat întreagă întreagă la postul său și astfel asigurat-au buna reușită a expoziției. Dela data publicării primei știri, că comitetul central al Reuniunii agricole, primind propunerea secretarului Vic. Tordășianu, va aranja expoziția de copii, mamele din Apoldul-român, cu poporațiune curat românească, de aproape 3000 suflete, nu au mai avut altă dorință, alt ideal, decât de a-și ținea locuințele în

curățenie și bine aerizate, pe micii lor copilași în îndestulare, în curățenie și în hăinuțe care de care mai trumușele. Rivalitatea nobilă între mame era de nedescris. Primăria comunală, preoțimea, corpul învățătoresc, corpul pompierilor, junele și junii, copilele și copilașii, Duminecă des de dimineață și-au îndreptat pașii spre gara din apropierea comunei. Peste 70 de călăreți, junii satului, care de care mai împodobiti cu flori, cu pantlici, cu năfrâmi și peste 30 trăsuri, din cari 20 cu bătrânii satului, așteptau cu nerăbdare sosirea comitetului central al Reuniunii agricole. Cât vezi cu doi ochi dela gară și până în comună era o singură mare, o mare de Români veseli și în haine de sărbătoare.

Bucuria Apolzenilor ne-a împărțit-o harnicul învățător Nicolae Fărcaș din fruntea călăreților cam cu următoarele cuvinte:

»Onorat comitet central, Stimate doamne și Stimati oaspeți:

Cu mare bucurie și dor nespus am așteptat noi apolzenii această zi de bucurie și de sărbătoare.

Da, zi de mare bucurie, zi de sărbătoare, pentru că noi cu focul inimii noastre dorind am dorit a Vă îmbrățișa și strânge la piepturile noastre pe D-Voastră cei mai distinși reprezentanți ai Reuniunii române de agricultură, cari pe terenul cel vast al cultivei neamului nostru aveți cea mai sfântă datorință a înălța prestigiul națiunii noastre preaiubite, a aprinde lumina, a arunca cu prisosință sămânța cultivei în agrul cel vast, dar' țăinos al poporului nostru românesc.

Mai mult domnilor, pentru că avem onorul și ne bucurăm că primim în mijlocul nostru bărbații unei instituțiuni culturale naționale rom. apostoli adevărați și râvnitori la cultivarea și luminarea poporului. Fericit poporul care în momente de grea povară are în fruntea sa conducători luminați, cărora le zace la inimă soartea și fericirea poporului lor, și-i arată calea ce duce mai ușor la țintă. Și poporul nostru, după ce au început a i-să ivi zorile unei vieți mai senine, n'a putut rămânea indiferent față de spiritul timpului spre a-și asigura existența și ținea pas cu popoarele conlocuitoare, au început să se miște spre a să lumina a-și câștiga cultura, astfel de mișcare să face și astăzi când să aranjează prima expoziție de copii la noi.

Cu devotamentul cel mai curat al venerațiunii am grăbit aici a Vă întâmpina cu salutarea cea mai călduroasă de bine ați venit și să trăiți la mulți ani!

La vorbirea de bineventare răspunde în cuvinte alese și de toți înțelese membrul din comitetul central dl profesor Dr. P. Șpan. Un trăiască puternic, eșit din piepturile mării de oameni, a însoțit frumosul discurs al diui Șpan. Intrarea comitetului în comună a fost intrare de triumf. De ambele margini ale drumului postați erau copii de școală și femeile satului, iar' cam la mijlocul comunei pompierii în haine de paradă și în sunetele trompetelor au primit pe distinșii oaspeți.

Edificiul școlii frumos împodobit pe din afară și din lăuntru cu ramuri verzi și cu covoare a fost destinat pentru expoziție, mai târziu dovedindu-să salele școlii, deși spațioase, puțin încăpătoare, expoziția a trebuit să se țină în vasta curte a școlii, căci comuna Apold bogată este în copii. Singur dela vârsta de 6 luni până la 6 ani să găsesc aproape 500 copii.

Cinstea corpului medicilor nostri din comitat au salvat-o domnii medici Dr. N. Caletariu, din Săliște și Dr. Ilie Iancu, din Tălmăciu, (dl Dr. Ilie Beu și Dr. G. Prunaș, împedecați prin morb și-au scuzat absența), cari pătrunși de marea însămnătate a primei noastre expoziții de copii, au ținut să participe în mod activ la această lucrare de interes igienic a Reuniunii agricole. Dintre membri juriului prezenți au fost P. Draghits și doamna, Dr. P. Șpan, V. Stan, R. Simu, V. Tordășianu și dna, Dr. Nic. Calefariu, Dr. I. Iancu, doamna Agnes Dr. Măcelar, Eufrosina Păcurariu și Agapia Vulc. Membri absenți au fost înlocuiți prin dnele M. Simu, Agapia Droc, Elvira Dr. Schiau și prin domnii Dr. Schuller, fizic comitatens, totodată reprezentant al comisiunii igienice comitatense, Ilie Pop și Oltean (Ludoș), C. Herța (Săliște) și Dobrescu (Rod). Juriul constituit a proclamat președinte pe dl Dr. Calefariu, iar' de raportor pe dl R. Simu.

Lucrările juriului au fost precedate de frumosul discurs de deschidere al expoziției, rostit de dl Dr. Șpan și de prelegerea de tot instructivă a profesorului V. Stan »Despre sufletul copilului«. Ambele aceste discursuri au fost ascultate de numărul auditor cu adevărată evlavie și la fine viu aplaudate.

Anevoioasa lucrare a juriului a ținut aproape 5 ore, căci numărul copiilor expuși a fost mult peste 400. Juriilor dat le-a fost să se convingă, că

comuna Apoldul-român, atât după condițiile de trai ale populației, cât și după stările igienice a fost bine aleasă pentru expoziție. Marginile înguste ale raportului meu ziaristic nepermițându-mi a mă extinde asupra tuturor constatărilor făcute de juriu, mă mărginesc pe lângă a arăta, că premiați au fost cu bani peste 60 copii, iar mamele alor aproape 30 copii au obținut mențiune onorifică pentru buna îngrijire a copiilor lor.

Cum premiile în bani aveau să se treacă în libele de depunere ale cassei de păstrare din Săliște și însoțite de casetele de economizare, — împărțirea lor a rămas să se facă Sâmbătă în 26 Oct. n. c., pentru care dată s'a amănat și fotografierea copiilor premiați.

Discursul despre tuberculoză a dlui Dr. Ilie Iancu, ilustrat cu multe exemple din cele experiate de însuși prelegătorul, a fost nu să poate mai instructiv. Speranță avem, că atât discursul dlui Stan, cât și al dlui Dr. Iancu să va tipări în broșură și să va răspândi la proximele expoziții de copii, dat fiind, că după acest bun început Reuniunea noastră agricolă și celelalte așezăminte ale noastre arangia-vor cât mai multe asemenea expoziții.

Banchetul dat în cinstea sărbării, (mâncările bune și gustoase le-a servit ospătarul Ioan Orăștian) prilej ne-a dat de a ne exprima mulțămirea pentru toți cari s'au ostenit în această afacere, iar reprezentanța teatrală a corpului didactic servitu-ne-a drept repaus după o muncă grea încheiată binelui obștesc.

„Invingătorul“

Știri de tot felul.

Sărbătorirea lui V. Alexandri. Ziua de Duminecă, 28 Octomvrie n., a fost zi de mare sărbătoare nu numai pentru orașul Iași, ci pentru România de pretutindenea. În acea zi s'a inaugurat cu mare solemnitate la Iași, a doua capitală a Țării românești, statua, ridicată cu mari jertfe din partea publicului românesc din România, a bardului dela Mircești, Vasile Alexandri, poetul nostru național.

Discursul dlui Ioan Kalinderu rostit la inaugurarea statuei poetului V. Alexandri din Iași, îl vom publica în nr. viitor.

Rectificare. Conferența preoțească a tractului Orăștie, e convocată pe Sâmbătă în 28 Oct. st. v. c. nu cum din greșală, s'a publicat în nr. trecut.

Atelier pentru țesătorie să va deschide în curând în Orăștie. Dl. Dr. I. Miha a pus la dispoziția reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarii localul necesar iar reuniunea la insistența prezidentei dna Elena Hossu, a decis cu mare însuflețire întruparea acestui nou așezământ național.

Hymen. *Simion Zevoian*, teolog absolut și ales preot în Teliuc, și a sărbătorit cununia Joi în 1 Nov. a. c. în bis. gr.-ort. din Orăștie cu dsoara *Valeria Glodean*, fiica parochului din Glod.

— Ioan Bunea și Ana Stroia au onoare a Vă face cunoscută sărbătura cununiei lor, care să va celebra în 4 Noemvrie n. 1906, la orele 2 d. a., în biserica gr.-ort. din Romos.

Felicitările noastre!

Alegere de superintendent. Biserica evanghelică săsească din Ardal Mercuri în 31 Oct., a procedat la alegerea ee superintendent în locul dimisionatului episcop de mai înainte, *Müller*. Actul alegerii s'a săvârșit în biserica mare săsească din piața Huet. Cei îndreptățiți și-au dat voturile, cari apoi numărate fiind, s'a constatat că din 54 voturi a întrunit domnul *Teutsch*, vicarul episcopesc de până acum 53, iar Dr. Herfurth 1 vot. Domnul *Teutsch* a fost proclamat ales. A fost aclamat cu frenezie. Biserica era îndesată de lume, pentru-că alegerea a fost publică. Alesul a răspuns într-o clasică vorbire, care îi formează programul de muncă în noua demnitate. Alesul e fiul superintendentului cu același nume, care a stat în fruntea bisericii evanghelice săsești dela 1867 până la 1893. (*T. R.*)

Revoluția din Rusia. La Sebastopol a fost ucis căpitanul poliției, Mihajlow. Ucigașul a fost prins, condamnat imediat la moarte și încă în aceeași noapte executat. — Din Octomvrie a. tr. până acum au fost uciși și răniți în Rusia 22.721 oameni, executați pe cale judecătorească 1523, condamnați la muncă silnică 851, jurnaliști pedepsiți 647, foii suprimate 523.

Băncile României. E vorba de băncile populare. Există în România azi 1849 astfel de bănci cu 16 miliarde 786,099.000 lei avere.

Concurs. »Ardelana« din Orăștie publică concurs pentru postul de avocat iuriscouzult al băncii cu termen de 20 Nov. nou. Salarul și celelalte beneficii să urcă la 6500 cor.

Mătânii mântuitoare. Nevasta unui oficer trăsese în zilele trecute la un hotel din Viena Peste zi a umblat

prin oraș iar sara s'a întors acasă la hotel să se culce. Fiind o femeie foarte religioasă s'a pus în genunchi, și-a zis rugăciunile, iar pe urmă a făcut câteva mătânii. Acestea au mântuit-o, căci a zărit sub pat o figură de om. Imediat a dat alarmă și într'adevăr sub pat a fost descoperit un tâlhăr, înarmat care avea de gând să o omoare și să o jefuiască.

Mort de foame. La Timișoara a fost găsit mort lângă casarma Fejérváry, un om în vârstă. Făcându-i-să autopsia, s'a constatat că sermanul murise de foame.

Neorolog. Cu multă durere facem cunoscut, tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcuților, că mult iubitul nostru tată, socru și moș Mihail Gomboș, proprietar; membru pe viață al Asociației pentru literatura și cultura poporului român; membru al direcțiunii institutului de credit și economii »Doina« etc., după lungi și grele suferințe fiind împărțit cu sfintele taine, s'a mutat din ceste trecătoare la cele vecinice, în 26 Octomvrie în etate de 74 ani. Serviciul funebru a avut loc Duminecă în 15/28 Octomorie a. c. la oarele 12 din zi, și osemintele scumpului și neuitatului nostru defunct s'au depus în cimiteriul familiar din Vidra-de-sus.

Bindecuvântată și vecinică fie amintirea lui! — Jalnica familie.

Păduri în flacări. Pădurea Kétág de lângă Kézdivásárhely (în Săcuime) e în flacări. Focul ține de 6 zile și până acum au ars 500 jughere. Mai ard prin Săcuime încă 2 păduri.

Tunurile române. Dnii căpitani I. Gheorghean și I. Papan, doi eminenti ofițeri de artilerie ai armatei române au fost însărcinați să plece la Essen pentru a supraveghia restul comandai de tunuri cu tragere repede.

Naie scufundată. Vaporul rusesc »Jessaka« s'a scufundat în Marea octică. Căpitanul și 40 matrozi s'au înecat.

Toate mamele să interesează de Emulsiunea lui Scott, care să recomandă acum mai de multe ori în foaia aceasta. — Acesta este un preparat renumit de ulei de pește, pe care le dau copii cu predilecțiune și care le dă un ajutor urgent și sigur și în tot cazul mai folositor de cât uleiul de pește ordinar. Să capătă în toate farmaciile.

Catastrofă de tren. La Pleasantville în America (statul New-Yersey)

a avut loc o catastrofă îngrozitoare. Un tren trecând peste un pod a deraiat și s'a prăbușit în riu. Nouăzeci pasageri au rămas morți, foarte mulți răniți. Cauza catastrofei a fost că șinele erau pe pod mult mai sus, decât dincoace sau dincolo de pod și astfel trenul, mergând cu iuțeală uriașă, a trebuit să deraileze.

Onorați cetitori!

Lățiți foaia aceasta între cunoștințele D-Voastră!

Dum. 22-a după Ros., gl. 5 sft. 11

Dum	22 C. Averchie	4 Carol.
Luni	23 Ap. Iacob.	5 Emeric
Marti	24 M. Areta	6 Leonard
Merc.	25 M. Martian	7 Engelbert
Joi	26 (†) M. Dimitrie	8 Gottfried
Vineri	27 M. Nestor	9 Teodor
Sâmb	28 M. Teerentie	10 Andrein

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Târgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Delta 5—11 Noemvrie st. n. 1906.

5 Noemvrie. Alsópalotja, Alsószipor, Beodra, Bukkari, Darócz, Dezser, Gyöng, Illava, Oláhszentgyörgy, Oppova. — **2.** Allerheiligen (Zágráb.), Csenger, Hybbe, Kaposvár, Kolozsvár, Köszvényes, Légrad, Szabadszentkirály, Szerencs, Szielnicz. — **3.** Perlasz, Pruzsina, Rimaszombat. — **4.** Alberti, Alsópaty, Arad, Budapest, Kiskunhalas, Kluknó, Melencze, Mórictöld, Ófuttak, Öriszentpéter, Petrovoszello, Poroszló, Radnót, Segesvár, Szolnok, Verbócz. — **5.** Alsóságh, Beilatincz, Brezova, Csorba, Darány, Dobra (Vasm.), Dobronya, Duna-

szekcső, Gajár, Gnézda, Gödre, Göröcsöny, Jankovác, Jászkisér, Kadarkut, Kolozs, Kővágóórs, Marczali, Mártonhegy, Martonos, Mártontelke, Mernye, Mike, Mohács, Nagybitse, Nagydobra, Nagykapornak, Nagykároly, Naszvad, Németpróna, Nyirbakta, Óbesztercze, Omoravicza, Puchó, Ráczkeve, Sátoraljauhely, Szákul, Szill, Teke, Teplicz (Varasdm) Tiszalucz, Tiszolcz, Tolna, Topánfalva, Turán, Vágujhely, Varasd, Vép. (Vasm.) — **6.** Broczkó, Esztergom, Farkasd, Gács, Geletnek, Hatvan, Ipolyság, Karmacs, Királyházatölgyesfalva, Konosó, Lénárdarócz, Nagymajtény, Olad, Stomta Szacsány, Tata, Turdóssin, Velencze, Visk, Zalalövő. — **7.** Berzászka, Dobra (Hunyadm.), Drág, Kaba, Kiskend, Lébeny, Moskócz, Nagygáj, Nagymagyar, Nagysalló, Pöstyén, Simontornya, Széleskut (Sopronm.), Szepesolaszi, Szobráncz, Temeskubin, Vrány, Zomba. — **8.** Belényes, Beregszász, Erdőd, Facet, Magyardiószeg, Marczaltó, Mezőlaborcz, Nagyborosnyó, Nagysomkut, Naszód, Németlövő, Ruszt, Szakolcza, Szentgyörgy (Pozsonym.), Szepesszombat, Szilágynagyfalva, Tövis, Valazskabélla. — **9.** Bolkács Csikcsekefalva, Csikszentmárton, Erdőszáda, Kenderes, Margita, Szárazpatak, Szina, Tabajd, vasvár. — **10.** Battyánd, Felsővisó, Krasznabéltek, Olaszliszka, Szakácsi, Tolcsva. **11.** Abádszálók, Alsóór, Bágyon, Bajmócz, Bátorkesz, Csermő, Gyulakeszi, Kiskunmajsa, Kisselyk, Körmend, Körös (Belóvárm.), Krapina (Varasdm.), Kunszentmárton. Magyarcsanád. Magyargyerőmonostor, Marosvásárhely, Mártonhely, Nagykeszi, Nagyszalatna, Pétervárad (Szerémm.), Petrovác Sárkány, Sárosd, Solt, Szabadszállás, Szerdahely, Szikszó, Tiszalök, Tótszentmárton, Ujszentanna, Vashidegkut, Zsombolya.

Medicii experți

au constatat, că oleiul de pește după metoda Emulziunii lui Scott este cu mult mai folositor de cât în formă ordinară. La o clinică cunoscută s'a constatat că pe când oleiul de pește comun a ridicat cu de 4-ori mai mult starea unsuroasă a corpului, de cât greutatea sa proprie, pe atunci folosit după Emulziunea lui Scott uleiul de pește de aceeași cantitate a întrecut cu de 7-ori mai mult greutatea sa proprie, pe cel comun. Nu numai copii, ci și morboșii delicați și alegători, pot folosi fără cea mai mică greață și fără de a să ataca corpul cât de puțin, de ori-ce fel de complicare luând Emulziunea lui Scott.

Pescarul cu o știucă mare pe spate e semnul de garanță pentru veritabila Emulziunea lui Scott.

Cu provocare la această foaie și trimițând înainte 75 fil. în marce postale să trimiți ranco sticle de probă dela:

Dr. BUDAI EMIL „Stadtpotheke“ BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34/50

Prețul sticlei originale 2 cor. 50 fileri.

(594) Să capătă în toate farmaciile. 4-28

!Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în samă păcătuiește contra sănătății proprii!

Caramelele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“, sunt încercate și recomandate de toate autoritățile medicale ca mijloc contra tusei, răgușelei, catarhului, flegmei și a catarhului cronic de grumazi. —

5120 atestate dovedesc că împlinesc ceea-ce promit. —

Pachetul de 20 și 40 bani să capătă la farmacia domnului

JOSEF GRFFIUS,
ORAȘTIE (Szászváros).

CINE SUFERE de RHEUMA, ISCHIAS și PODAGRĂ să cumpere o sticlă de Podagra-Fluid

(595) alui Dr. FLESCHE, 3—36

care vindecă cu siguranță podagra, reuma, dureri de mâni, picioare și spate, precum și slăbiciuni de mâni, picioare și umflături.

Efectul să observă în timp scurt.

Să află de vânzare în farmacia „Coroana maghiară“ alui Dr. E. M. FLESCHE în Győr, Strada Baros nr. 24.

O sticlă cu un conținut de 1½ decilitru costă 2 cor. Sticle familiare (pentru folosire îndelungată) 5 cor. — Comanda de 3 sticle mici sau 2 familiare să expedieze franco.

37 cloțani morți

a aflat J. Sohr din Oberaula după împrăștierea renumitei paste

„RATTENTOD“ „MOARTEA CLOȚANILOR“

(FELIX IMMISCH, Delitzsch).

Să capătă în pachete cu câte 60 fil. și 1 cor. 60 fil. la farmacia

3-7 NICOLAE VLAD
din Orăștie (Szászváros).

CUMPĂRAȚI!**Biblioteca „Bunul Econom”**

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile».
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor».
3. »Sămânța plantelor agricole și sămânțatul lor».
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor».
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală».
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți».
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul».
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea sământului)
- 9—10. »Prăsirea păsărilor de casă (gălițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)».
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara orzul, ovėsul, meiul, hirișca, cucuruzul (porumbul))».
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, linteaa, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari cornoate și bivolorilor».

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom» Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

Tipografia „MINERVA” în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA”

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să îngrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM”
revistă ptru agricultură
industrie și comerț.

Comandele
din afară să
efectuesc repede!

Opuri ———
Bilete de log. ———
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită ———
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist. ———
Placate ———
Ord. de dans ———
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent. ———
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimare ———
Couverte ———
Bilete de cun. ———
Etc. etc. etc.

„THE MUTUAL”

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela »The Mutual» sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrásy-ut 20.

Tot felul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrațiunea acestei foi. 3—52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

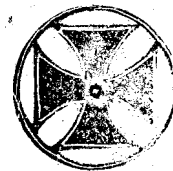
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(191) de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

de ani. 15—9

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fructuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftelor de mâncare, receală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, pinsomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta» deoarece »Ciasul-Volta» atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în generă cunoscut, apretiat și cercetat. Deja efinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vnzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálman.